

VOORBLAD

Voorstel aan de Raad

Zaaknummer: Z/25/104487
Datum collegebesluit: 14 oktober 2025
Datum commissievergadering: 12 november 2025
Datum raadsvergadering: 25 november 2025

Soort Voorstel: Adviesnota
Onderwerp: Lokaal Jeugdbeleid Wassenaar 2026
Portefeuillehouder: Wethouder Zoutendijk
Programma: Maatschappelijke Ontwikkeling en Ondersteuning

Kernboodschap: Om jeugdigen in Wassenaar gezond, veilig en kansrijk te laten opgroeien, stelt de raad het Lokaal Jeugdbeleid 2026 vast. Hiermee kiest de gemeente voor een duidelijke koers: van zorg naar preventie. Door te investeren in een sterke sociale basis, toegankelijke voorzieningen en samenwerking met ouders, scholen en maatschappelijke partners, krijgen jeugdigen eerder passende ondersteuning, dichtbij huis en in hun eigen leefomgeving.

Bijlagen: Bijlage 1. Lokaal Jeugdbeleid Wassenaar 2026
Bijlage 2. Advies ASD Wassenaar conceptbeleidsnota Lokaal Jeugdbeleid
Bijlage 3. Schriftelijke reactie B&W op het advies van de ASD Wassenaar
Bijlage 4. Verslag OOGO met onderwijs en samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs

Stukken ter inzage: Nee

Indien dit vertrouwelijke stukken zijn of persoonsgegevens bevatten

Beslispunten: 1. Het beleidsdocument 'Lokaal Jeugdbeleid Wassenaar 2026' vast te stellen, met de daarin geformuleerde maatschappelijke opgaven en doelen, als richtinggevend kader voor het

gemeentelijk jeugdbeleid, en daarbij uit te gaan van de volgende uitgangspunten:

- a. Internationale kinderrechten als fundament
- b. Een veilige, gezonde en kansrijke omgeving
- c. Toegankelijke basisvoorzieningen als fundament
- d. Versterken van beschermende factoren en vroegsignalering
- e. Normaliseren van alledaagse opvoedingsvragen
- f. Samen opvoeden in een sterke gemeenschap
- g. Samenwerking als sleutel tot succes
- h. Breed draagvlak en participatie

Relatie met:

- ☐ Agendapunt:
- ☐ Toezegging:
- ☐ Amendement/motie:
- ☐ Schriftelijke vragen:

Adviesnota aan de Raad

Onderwerp

Lokaal Jeugdbeleid Wassenaar 2026

Inleiding

In Wassenaar is 22,84% van de inwoners jonger dan 20 jaar, dat zijn ruim 6.000 jeugdigen. Zij vormen niet alleen de toekomst van onze samenleving, maar zijn ook nu al van grote betekenis. Jeugdigen¹ in Wassenaar voelen zich over het algemeen gelukkig, zijn bovengemiddeld sportief en maken actief gebruik van het brede aanbod aan voorzieningen. De leefwereld van jeugdigen verandert echter snel. Mentale druk, middelengebruik, kansenongelijkheid en digitalisering vragen om een toekomstgerichte aanpak. De behoefte aan samenhangend beleid groeit. Voor het eerst ligt er nu één integrale beleidsnota jeugd voor Wassenaar, waarin het versterken van de sociale en pedagogische basis centraal staat.

Deze nota sluit aan bij het Beleidsplan Sociaal Domein 2024 en bij landelijke en regionale kaders zoals de Hervormingsagenda Jeugd, het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorgakkoord (IZA). Ook het lokale programma Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) is hierin stevig verankerd. De nota is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met jeugdigen, ouders², maatschappelijke partners en de Adviesraad Sociaal Domein.

Beoogd effect

Met dit besluit stelt de raad een samenhangend beleidskader vast voor jeugdbeleid. De nota biedt

¹ Onder jeugdigen verstaan we kinderen en jongeren tot 18 jaar. In sommige beleidscontexten, zoals bij participatie of verlengde jeugdhulp, wordt deze leeftijdsgrens verruimd tot 23 jaar.

² Waar in dit voorstel wordt gesproken over 'ouders', bedoelen we opvoeders in de breedste zin van het woord: biologische ouders, pleegouders, voogden, grootouders en andere verzorgers die een rol spelen in de opvoeding van een jeugdige.

helderheid en richting voor toekomstige besluitvorming en uitvoering. De vier maatschappelijke opgaven en bijbehorende doelen vormen een stevige basis voor monitoring.

Deze strategische visie vormt het inhoudelijk kader voor de uitvoering volgens het reeds vastgestelde Uitvoeringsprogramma Welzijn en Zorg. De maatschappelijke opgaven en beoogde effecten uit de nota worden via diverse programma's en initiatieven gerealiseerd, elk met een eigen werkwijze en accenten, maar met gezamenlijke inzet op het versterken van de sociale en pedagogische basis en het, waar passend, voorkomen van zwaardere zorg.

Argumenten

1.1 De raad stelt hiermee een samenhangend, domeinoverstijgend beleidskader vast dat ontbreekt sinds de decentralisaties in 2015

Hoewel er al diverse beleidsstukken waren die de jeugd aangaan, is dit de eerste integrale nota jeugdbeleid. Dit biedt helderheid en richting voor toekomstige besluitvorming en uitvoering.

1.2 Het lokaal jeugdbeleid biedt een duidelijke koers: van zorg naar preventie, met concrete uitwerking in het reeds vastgestelde uitvoeringsprogramma

Door te investeren in collectieve voorzieningen, vroegsignalering en normalisering wordt de druk op specialistische jeugdhulp verlaagd. Dit is kosteneffectief, versterkt de sociale basis en sluit aan bij de Hervormingsagenda Jeugd en het coalitieakkoord. De vier maatschappelijke opgaven en bijbehorende doelen vormen een stevig fundament voor de monitoring, evaluatie en uitwerking in het Uitvoeringsprogramma Welzijn en Zorg. Daarmee worden beleidsmatige ambities omgezet in concrete acties.

1.3 Het lokaal jeugdbeleid sluit aan bij landelijke en regionale beleidskaders

De beleidsnota is afgestemd op landelijke akkoorden en programma's zoals de Hervormingsagenda Jeugd, het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorgakkoord (IZA). Regionaal sluit het beleid aan bij de Regiovisie Jeugdzorg Haaglanden, wat zorgt voor beleidsmatige samenhang en continuïteit.

1.4 Het lokaal jeugdbeleid verbindt lokale beleidsdocumenten uit onderwijs, sport, veiligheid en gezondheid tot één samenhangend kader

De beleidsnota vormt een overkoepelend kader dat bestaande beleidslijnen op het gebied van onderwijs, sport, veiligheid, gezondheid en participatie met elkaar verbindt. Daarmee ontstaat er meer samenhang in de uitvoering en wordt het mogelijk om domeinoverstijgend te werken aan een gezonde, veilige en kansrijke leefomgeving voor jeugdigen.

Het programma Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) fungeert hierin als verbindend kader voor preventie en voor samenwerking met lokale partners. Tegelijkertijd blijven de onderliggende beleidsdocumenten, zoals de Lokale Educatieve Agenda (LEA), de Sportvisie, het Integraal Veiligheidsbeleid, de Lokale Inclusieagenda en het Lokale Gezondheidsbeleid, onmisbaar. Zij geven elk op hun eigen terrein verdieping, concrete acties en uitvoeringsafspraken. Het jeugdbeleid biedt dus geen vervanging, maar juist richting en samenhang, zodat deze beleidslijnen elkaar versterken in plaats van naast elkaar bestaan.

1.5 Het lokaal jeugdbeleid is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met jeugdigen, ouders en maatschappelijke partners

Via participatiesessies, enquêtes, dialoogsessies en advies van de Adviesraad Sociaal Domein Wassenaar is breed draagvlak gecreëerd. Dit vergroot de legitimiteit en uitvoerbaarheid van het beleid.

1.6 Het lokaal jeugdbeleid draagt bij aan inclusie en kansengelijkheid voor alle jeugdigen

Er is expliciete aandacht voor jonge mantelzorgers, jeugdigen met een beperking, statushouders en jeugdigen die buiten beeld dreigen te raken. Dit sluit aan bij de SDG-doelen voor inclusie en gelijke kansen.

Kanttekeningen

1.1 Een deel van de preventieve inzet is afhankelijk van tijdelijke financiering

De uitvoering van onderdelen zoals Opgroeien in een Kansrijke Omgeving, Kansrijke Start en Kind naar Gezond Gewicht wordt gefinancierd uit landelijke akkoorden zoals het GALA en IZA. Het GALA loopt tot en met 2026.

Dit brengt onzekerheid met zich mee over de continuïteit van preventieve inzet. Als aanvullende middelen uitblijven, kunnen interventies wegvallen of beperkt worden in bereik. Tussen het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) is afgesproken dat in 2025 afspraken worden gemaakt over het verstrekken van financiële middelen vanaf 2027. De gemeente brengt in kaart welke onderdelen kwetsbaar zijn en onderzoekt alternatieve mogelijkheden, zoals samenwerking met regionale partners of aansluiting bij nieuwe landelijke programma's.

1.2 De uitvoerbaarheid van het jeugdbeleid is mede afhankelijk van andere lokale beleidsdocumenten

Het jeugdbeleid biedt samenhang en richting, maar vervangt deze documenten niet; ze blijven nodig voor verdieping en uitvoering. Denk hierbij aan de Lokale Educatieve Agenda (LEA), de Sportvisie, het Integraal Veiligheidsbeleid, de Lokale Inclusieagenda en het Lokale Gezondheidsbeleid. Deze beleidslijnen bevatten eigen uitvoeringsafspraken en financieringsstructuren.

Als deze documenten niet goed op elkaar aansluiten of onvoldoende worden geactualiseerd, kan dit gevolgen hebben voor de uitvoerbaarheid van onderdelen uit het jeugdbeleid. Dit risico wordt beperkt door in het uitvoeringsprogramma expliciet aandacht te besteden aan afstemming tussen domeinen, zodat de integraliteit van het jeugdbeleid ook in de praktijk geborgd blijft.

1.3 Veranderende maatschappelijke ontwikkelingen kunnen de aansluiting van het beleid onder druk zetten

De leefwereld van jongeren verandert snel, bijvoorbeeld door digitalisering en mentale druk. Daarom wordt het beleid regelmatig geëvalueerd en bijgesteld door monitoring en worden de uitkomsten daarvan telkens verwerkt in het Uitvoeringsprogramma Welzijn en Zorg.

1.4 Personeelstekorten kunnen de uitvoering vertragen

Net als in andere gemeenten is er een tekort aan goed opgeleid personeel in het sociaal domein. Dit kan gevolgen hebben voor de continuïteit en kwaliteit van de uitvoering van het jeugdbeleid, bijvoorbeeld bij het bieden van ondersteuning, het uitvoeren van interventies of het begeleiden van gezinnen. Dit vraagt om regionale samenwerking en inzet op behoud van professionals.

Uitvoering: Financiën

De uitvoering van het jeugdbeleid zal in 2026 worden gedekt uit de bestaande begroting en aanvullende gelden die door het rijk beschikbaar worden gesteld o.a. voor de uitvoering van landelijke akkoorden, zoals het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorgakkoord (IZA) en de uitvoering van de hervormingsagenda Jeugd. Tussen het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) is afgesproken dat in 2025 afspraken worden gemaakt over het verstrekken van financiële middelen vanaf 2027.

In het Uitvoeringsprogramma Zorg en Welzijn, dat reeds is opgeleverd, zal verder worden uitgewerkt welke middelen jaarlijks vanaf 2027 nodig zijn om alle ambities uit dit beleidsplan te realiseren. Concrete inhoudelijke keuzes met voorstellen om eventueel extra middelen beschikbaar te stellen zullen worden meegenomen in de kaderbrief van 2027.

Uitvoering: Juridisch kader

- Artikel 147, lid 2, van de Gemeentewet (de bevoegdheid van de raad tot het vaststellen van, i.c., de beleidsnota)
- Op grond van artikel 2.2 Jeugdwet stelt de gemeenteraad periodiek een beleidsplan vast met betrekking tot de uitvoering van de taken en verantwoordelijkheden in het kader van de Jeugdwet. Deze beleidsnota vormt de nadere invulling daarvan.

Uitvoering: Communicatie, Bekenmaking en Inwonersparticipatie

Na besluitvorming wordt de kernboodschap gedeeld via de gemeentelijke website, nieuwsbrief en sociale media. De nota wordt gepubliceerd op de gemeentelijke website. In het uitvoeringsprogramma wordt participatie van jeugdigen en ouders verder uitgewerkt.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

drs. A.P.A. Oostermeijer,
gemeentesecretaris

drs. L.A. de Lange,
burgemeester